

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 53/2009
28.8.2009

Asia: Virkasuhteen purkamisen koeaikana

Päätös, johon haetaan oikaisua

Ministeriön päätös 7.8.2008, jolla päätettiin purkaa A:n projektisuunnittelijan määräaikainen virkasuhde virkamieslain 10 §:n nojalla päättymään 7.8.2008.

Virkasuhteen purkamisen perusteena on ollut sopimattomuus tasa-arvoyksikön projektisuunnittelijan tehtäviin. Saatujen selvitysten perusteella A:ta on virkasuhteen aikana perehdytetty ja ohjattu ministeriön perehdyttämiskäytännön mukaisesti. A:lla on ollut tiedossaan määräajat, jolloin ohjelmaa koskeva esite ja www-sivujen olisi tullut olla valmiina. Ministeriön käsityksen mukaan asetetut määräajat eivät ole olleet kohtuuttomia. A ei kuitenkaan saanut tarvittavia teksti-, rakenne- ja sisältöluonnoksia aikaiseksi ajoissa. Työn tuloksiin ja aikaansaamiseen liittyvistä ongelmista johtuen muut henkilöt ovat joutuneet hoitamaan A:n tehtäväalueeseen kuuluvia tehtäviä.

Oikaisuvaatimus:

Ministeriön päätös on kumottava.

Vaatimuksen perusteet:

Yhdenvertaisuus

A:n kanssa samaan aikaan projektikoordinaattorin määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetylle toiselle virkamiehelle B:lle ei A:n saaman tiedon mukaan asetettu koeaikaa. A:ta on siten kohdeltu eriarvoisesti, mikä on virkamieslain vastaista. Päätös on kumottava tällä perusteella.

Purkaminen epäasiallisella perusteella

Mikäli koeaika katsotaan A:n kohdalla asialliseksi ja virkamieslain tasapuolisen kohtelun mukaiseksi, on A:n virkasuhteen katsottava puretun epäasiallisella perusteella.

A:lla ei ollut kirjallisesti määriteltyä toimenkuvaa, mistä aiheutui ongelmia. Kollegoilla ja esimiehillä oli keskenään ristiriitaisia oletuksia A:n tehtävistä, vastuista ja erityisesti valtuuksista. Viran hoitamista on vaikeuttanut työnjaon epäselvyyden lisäksi avoimen vuorovaikutuksen ja keskustelun vähäisyys ohjelman toimijoiden kesken tasa-arvoyksikössä. A:lle ei missään vaiheessa kerrottu, kuka hänen välitön esimiehensä on. Hän oletti, että esimiehenä toimii yksikön johtaja C.

Se, että projektikoordinaattori B ja yksikön johtaja C tunsivat toisensa entisestään, vaikutti epäedullisesti A:n mahdollisuuksiin onnistua tehtävissään. B kielsi A:ta lähettämästä itselleen suoraan sähköpostia. B:n vahvat negatiiviset näkemykset A:n osaamisesta ovat vaikuttaneet merkittävästi yksikön johtajan näkökantaan asiassa. Vuorovaikutus A:n ja B:n välillä on ollut yksisuuntaista ja suorastaan käskyttävää. A jätettiin vuorovaikutuksen ulkopuolelle, eikä hänen ehdotuksiaan ja ideoitaan kuunneltu.

A:lle ohjelmaa koskevan esitteen ja www-sivujen valmistumiseksi asetetut määräajat olivat joustavia, eikä tarkkoja päivämääriä oltu määritelty. Esitteen osalta alkuperäinen tavoiteaikataulu ei toteutunut, mikä ei kuitenkaan johtunut A:sta. A:n oli välttämätöntä ennen esitteen laatimista perehtyä ministeriön viestintään. Viestintäjohtajalta 27.3.2008 saadun viestin perusteella ennen minkäänlaista etenemistä oli välttämätöntä pitää yhteinen palaveri ministeriön viestinnän ja ohjelman kanssa viestintää koskevista asioista. Tämä palaveri viivästy A:sta riippumattomista syistä. A:n laatima ja viestintäyksikön tarkastama www-sivuja ja esitettä koskeva tarjouspyyntö saatiin tehtyä 5.5.2008. Tarjouspyyntöä pidettiin erittäin hyvänä.

Esitteen toteutumista viivästytti merkittävästi se, että tasa-arvoyksikössä ei ollut tyytyväisiä ministeriön valitseman mainostoimiston työn jälkeen.

A:lta kului runsaasti aikaa mainostoimiston ohjeistamiseen sekä lukuisiin vedoskierroksiin. Mikäli A oli myöhässä aikatauluista, oli lisäksi erikoista, että hänelle myönnettiin kahden viikon palkaton loma kesä-heinäkuun vaihteessa.

Nettisivujen osalta tavoitteeksi muodostui sivuston avaaminen elosyyskuussa. A:n käsityksen mukaan sivusto olisi voitu avata tavoiteaikataulussa. A:n virkasuhde kuitenkin purettiin ennen tätä eli 7.8.2008. Sivuston osalta määräajan kohtuullisuuden arviointiin vaikuttaa lisäksi olennaisesti se, kuinka laajaa sivustoa ollaan toteuttamassa. A:lle ei annettu tehtäväksi laajaa verkkoportaalaa. A:lle on jäänyt epäselväksi, onko verkkoportaalain toteuttamisesta tehty virallinen päätös ja kenellä on valtuudet päättää näin merkittävää työn sisältöön vaikuttavasta muutoksesta.

Muut henkilöt eivät ole tehneet työtä A:n puolesta. Sen sijaan A on kysynyt muilta toivottuja painotuksia ja esitystapoja esitteeseen, joka koskee sekä hallituksen että työmarkkinajärjestöjen yhteistä ohjelmaa. Tällainen kuuleminen on normaalia työelämää kuuluva asioiden prosessointia. Koordinaattori B:n

loman vuoksi esitteen painoon toimittaminen viivästyi niin, että esite oli tulossa painosta elokuussa.

Arvioitaessa A:lle asetettuja määräaikoja, tulee ottaa huomioon kaikki ne työtehtävät, joita A hoiti ja niiden vaikutus ajankäyttöön. A muun muassa keräsi tietoja ohjelman eri hankkeista ja yhteystahoista, selvitti taustoja sekä tilastoja muita tietoja, teki kokouskutsuja ja pöytäkirjoja, stilisoi tekstejä ja osallistui hankkeiden ohjausryhmien kokouksiin. Lisäksi A järjesti lähes yksin ohjelman seminaarin 22.5.2008. Edelleen hän osallistui tasa-arvoyksikön ja ministeriön tilaisuuksiin ja oli mukana järjestämässä ja ottamassa vastaan kolmea ulkomaalaisen ryhmän vierailua.

Sopimattomuus virkatehtäviin tulee ilmetä erittäin selkeänä ammattitaidottomuutena, huonona työn jälkeenä tai yhteistyökyvyttömyytenä, mistä ei ole A:n kohdalla edes väitetty olleen kysymys.

Vastine:

Ministeriön antamassa vastineessa on todettu muun ohella seuraavaa:

Aikataulu esitteen valmistumisen osalta oli selkeä ja viivästyminen johtui ainoastaan A:sta. A on pitänyt teknisiä asioita ensisijaisina, kun ministeriön mielestä ne olisi tullut pitää tausta-asioina. Yksikön päällikön D:n johdolla pidettiin 2.6.2008 projektin sisäinen palaveri, jossa todettiin, ettei esityksen alustava luonnosversio sellaisenaan käy, vaan esitteeseen on tultava muuta kuin suoraan ohjelmasta otettua hallinnollista tekstiä. Tämän palautteen perusteella A:lla oli aito mahdollisuus korjata menettelyään ja parantaa työn laatua sekä kirjata aikataulua. A kuitenkin käytti kesän esitteen tekstin hiomiseen ja kuvien hakemiseen. C ja A keskustelivat 21.7.2008 pitkään syistä, joiden vuoksi esite oli pahasti myöhässä aikataulusta.

Se, että viestintäyksikkö edellytti yhteistä palaveria hankkeen viestinnästä, ei estänyt esitetekstin valmistelua millään tavalla. Vielä puolitoista kuukautta sen jälkeen, kun palaveri oli pidetty, oli esitteen teksti edelleen alustavassa luonnosvaiheessa. Myöskään se, ettei mainostoimiston jälkeen oltu tyytyväisiä, ei viivästyttänyt merkittävästi esitteen toteuttamista.

Verkkosivujen osalta aikataulu oli elävämpi kuin esitteen. A:n työ ei kuitenkaan edennyt aikataulussa edes elo-syyskuun tavoitteeseen nähden. Koordinaatioryhmän kokouksessa 8.5.2008 oli esillä viestintäsuunnitelma, josta ilmeni, ettei kyse ole niin sanotusta staattisesta sivustosta. Mikäli A:lla oli epäilyksiä aikataulun realistisuuden suhteen, olisi hänen tullut tuoda ne esille. B yritti myös tehdä A:n kanssa aikataulutettua työsuunnitelmaa verkkosivujen laatimiseksi, mihin A ei kuitenkaan lähtenyt mukaan, vaan vetosi työkiireisiinsä. Koko kesän aikana A kirjoitti verkkosivutekstiä 1,5 sivua. Palaverissa 28.7.2008 C totesi A:lle, että tämän edellisellä viikolla lähettämä aineisto oli lähinnä vain sivuston rakennehahmotelma ja B:ltä saatu teksti eri hankkeista.

Koska A:lta ei syntynyt laadukasta jälkeä ohjelman esitteeksi, laati B toukokuussa 2008 ehdotuksen esitteen rakenteeksi ja kirjoitti sisältötekstit, minkä pohjalta esite alkoi syntyä. Muiden henkilöiden vastuunottaminen näkyy käytännössä erittäin runsaana kommentointina ja korjausehdotusten tekemisenä tekstiin ja ulkoasuun.

A:n koeaikana ilmeni, että hänen aikaansaatuutensa ei vastaa ministeriön vaatimuksia ja häneltä puuttui itsenäinen työote ja oma-aloitteisuus selvittää itselleen epäselvät asiat. A ei kyennyt tekemään itsenäisesti ratkaisuja, jotka olisivat mahdollistaneet esitteen ja verkkosivujen valmistumisen aikataulussa. Virkasuhdetta ei purettu koeaikana epäasiallisilla perusteilla.

Vastaselitys:

A on antamassaan vastaselityksessä todennut muun muassa, että henkilökohtaiseen tuttavuuteen perustuva ratkaisu koeajan asettamisen suhteen ei ole sellainen asiallinen peruste, jolla samassa asemassa olevia virkamiehiä voi kohdella eri tavalla.

Viestintäyksikön ja tasa-arvoyksikön ohjeistukset erosivat toisistaan. A toimi näiden yksiköiden välissä ja koki olevansa vahvasti pompoteltuna. Se, ettei viestintäyksikön vaatimaa kokousta saatu järjestymään viivästytti merkittävästi viestintäpalveluihin liittyviä kilpailutuksia. Ohjelma toteutetaan ns. kolmikan-tayhteistyönä, mikä teki tekstien toimittamisesta haasteellisen tehtävän. Esitteen osalta A teki toimitustyötä painokelpoisen tekstikokonaisuuden aikaan saamiseksi, eikä kyse siten ollut vain tekstin kirjoittamisesta. Hänellä oli ministeriön vastineessa mainittua 1,5 sivua huomattavasti enemmän verkkosivuille aiottua materiaalia, joka oli vielä viimeistelemätöntä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 10 §:n mukaan virkamiestä nimitettäessä voidaan määrätä, että virkasuhde voidaan enintään kuusi kuukautta kestävä koeajan aikana purkaa sekä nimittävän viranomaisen että virkamiehen puolelta. Purkaminen ei saa kuitenkaan tapahtua 11 §:ssä tarkoitettulla tai muutoin epäasiallisilla perusteilla.

Virkamieslain 11 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava palveluksessaan olevia virkamiehiä tasapuolisesti niin, ettei ketään perusteettomasti aseteta toisiin nähden eri asemaan syntyperän, etnisen alkuperän, kansalaisuuden, sukupuolen, uskonnon, vakaumuksen, vammaisuuden, iän taikka poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan taikka muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

Koeajan määrääminen

Esitetty selvitys

Ministeriöön on haettu yhtä aikaa sekä projektikoordinaattoria että projektisuunnittelijaa määräaikaisiin virkasuhteisiin ajalle 1.1.2008 - 31.12.2011. A on nimitetty määräaikaiseen projektisuunnittelijan virkasuhteeseen ja hänelle on määrätty nimittämiskirjassa kuuden kuukauden koeaika. Samaan aikaan pro-

jektikoordinaattorin määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetylle B:lle ei määrätty koeaikaa.

Ministeriön selvityksen mukaan ministeriössä on pääperiaatteena käyttää koeaikaa sellaisissa tapauksissa, joissa virkaan tai virkasuhteeseen nimitettävä ei ole aikaisemmin työskennellyt ministeriön palveluksessa, eikä hänen osaamisensa ja työskentelytapansa ole muista yhteyksistä ministeriössä ennestään hyvin tiedossa. Tasa-arvoyksikön päällikkö C tunsu B:n pitkältä ajalta ja tiesi tämän osaamisen sekä henkilökohtaiset ominaisuudet, joten koeaika hänen osaltaan oli viraston näkemyksen mukaan tarpeeton.

Oikeudellinen arviointi

Virkamieslain mukaan virasto voi virkamiestä nimittäessään määrätä koeajasta. Velvollisuutta koeajan käyttämiseen ei ole, mutta koeaikaa määrättäessä on otettava huomioon virkamiesten tasapuolisen kohtelun periaate, eikä koeajasta voi määrätä tai olla määräämättä syrjivillä perusteilla. Tasapuolisuusvelvoite voi joissakin tapauksissa rajoittaa viraston oikeutta valita, missä tapauksessa koeaika määrätään ja missä ei. Perusteltuna voidaan pitää sitä, että koeajan määrääminen perustuu viran tehtävien asettamiin vaatimuksiin ja virkamiesten työhistoriassa oleviin tietoihin.

Ministeriön selvityksen mukaan ministeriössä on pääsääntönä se, että koeaika määrätään, mikäli nimitettävä ei ole aikaisemmin työskennellyt ministeriön palveluksessa, eikä hänen osaamisensa ja työskentelytapansa ole muista yhteyksistä ennestään ministeriössä hyvin tiedossa. Kun A ei ollut aiemmin työskennellyt ministeriön palveluksessa, eikä hänen osaamisensa ja työtapansa ollut ministeriölle muustakaan yhteydestä ennalta tuttu, on hänelle määrätty koeaika ollut perusteltu. Asiakirjoista ei ilmene, että myöskään A:n kanssa yhtä aikaa määräaikaiseen projektikoordinaattorin tehtävään nimitetty B olisi työskennellyt aikaisemmin ministeriön palveluksessa. Yksikön päällikkö C on kuitenkin tuntenut B:n sekä hänen osaamisensa muusta yhteydestä pitkältä ajalta, mistä syystä koeajan määräämättä jättämistä voidaan pitää perusteltuna. A:ta ei ole siten asetettu koeaikaa määrättäessä perusteettomasti eri asemaan.

Virkasuhteen purkaminen

Koeajan tarkoituksena on muun ohessa selvittää, kykeneekö virkamies selviytymään tehtävästään siten, että virkasuhteen jatkamiselle on edellytykset. Virkasuhteen purkaminen koeaikana ei edellytä virkamieslain 33 §:n mukaista perustetta, mutta purkaminen ei kuitenkaan saa tapahtua epäasiallisilla perusteilla.

A on nimitetty projektisuunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen 15.2.2008 alkaen kuuden kuukauden koeajalla. Tänä aikana A:n esimiehet ovat asiassa esitetyn selvityksen perusteella tulleet siihen tulokseen, että A on sopimaton projektisuunnittelijan tehtäviin, koska hän ei ole saanut tehtäväksi annettuja ohjelmaa koskevaa esitettä ja www-sivuja valmiiksi asetetuissa kohtuullisissa määräajoissa. A:n tapaan ja kykyihin hoitaa virkatehtäviään ei siten oltu tyytyväisiä. Asiassa ei ole ilmennyt, että A:n virkasuhde olisi pu-

rettu epäasiallisilla perusteilla. Hänen virkasuhteensa on voitu purkaa koeaikana.

Päätös

A:n oikaisuvaatimus hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 10 § ja 11 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen ja jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Isomäki, Komulainen, M. Nieminen ja Sipiläinen sekä varajäsen Kerkelä.